

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۶۰ دقیقه

سید بهروز پرتوی

نام آزمون: ادبیات دهم (تشریحی)

تاریخ آزمون:

۱ در میان واژه‌های زیر، چهار غلط املایی وجود دارد؛ آنها را پیدا کنید و درست هریک را در جاهای خالی بنویسید.

«زبر و زرنگ - پست و حقیر - مخمسه و گرفتاری - شندرقاز پول - شصت دست - تسلای خاطر - یال و قارب - برخاستن صدا»

۱ - - ۲ -

۳ - - ۴ -

۲ هریک از واژه‌های ستون «الف» را به معنی آن در ستون «ب» وصل کنید.

الف	ب
☐ ایهام	☐ جعبه
☐ حقه	☐ محله
☐ عشرت	☐ راهزن
☐ کوی	☐ خوش گذرانی
☐ شب‌رو	☐ به گمان انداختن

۳ بهره‌گیری از «مَثَل» چه تأثیری در سخن دارد؟

۴ معنی ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان بنویسید.

- (الف) چون بگشایم ز سر مو شکن
 (ب) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم
 (ج) عزم‌ت ضامن دوام جهان شد و خون تو امضای راستی است.
 (د) پادشاه عالم خبر که داد در این قصه از حُسن سیرت او داد نه از حسن صورت او داد.
 (ه) اما در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود.
 (و) این مرد پارسی هم دست‌تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند.

۵ از کدام بیت درس، می‌توان مفهوم آیه شریفه «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» را دریافت؟

۶ منظور از واژه‌های مشخص شده چیست؟

- (الف) بار اول که پیرمرد را دیدم، در کنگره نویسندگانی بود که خانه فرهنگ شوروی در تهران علم کرده بود.
 (ب) برق خاموش و او «آی آدم‌هایش» را خواند.
 (پ) همچون مروارید در دل صدف کج و کوله‌ای سال‌ها بسته ماند.

۷ از هر بیت، آرایه ادبی خواسته شده را پیدا کنید.

(الف) در چشم او که چشم زمانه ما بود، آرامشی بود که گمان می‌بردی شاید هم به حق از سر تسلیم است.
 تشخیص:

(ب) از زنی سخن می‌گفت که وقتی یوش بوده‌اند، برای خدمت او می‌آمده، می‌نشسته و مثل جغد او را می‌پاییده.

تشبیه:

- ۸ هریک از واژه‌های ستون «الف» را به معنی آن در ستون «ب» وصل کنید.
<u>ب</u>	<u>الف</u>
☐ سختی	☐ بوم
☐ اندوه	☐ محنت
☐ پاک‌منشی	☐ ملال
☐ تربیت‌یافته	☐ نجابت
☐ جغد	☐ پرورده

- ۹ هریک از واژه‌های ستون «الف» را به معنی آن در ستون «ب» وصل کنید. (یک واژه در ستون «ب» اضافی است.)
<u>ب</u>	<u>الف</u>
☐ مسلط	☐ کید
☐ اندوه	☐ جبار
☐ پیوستگی	☐ محنت
☐ بزرگی	☐ وصلت
☐ زیبایی	☐ جمال
☐ ترس	☐ بیم
☐ حيله	

۱۰ درباره کاربرد انواع «را» در بیت‌های زیر توضیح دهید.

الف. هدیه‌ها می‌داد هر درویش را تا بیابد نطق مرغ خویش را
ب. مرا مادرم نام مرگ تو کرد زمانه مرا پتک ترگ تو کرد

۱۱ در عبارت «اعمال ما وابسته به ماست همچنان که روشنایی فسفر به فسفر» چه آرایه‌ای دیده می‌شود؟

۱۲ در عبارت‌های زیر، منادا را نشان دهید.

الف. ای زیبایی عاشقانه زمین، شکوفایی گسترده تو دل‌انگیز است.

ب. ای کشتی‌های صیادی که مقاومت پیشه کرده‌اید.

۱۳ ادامه شعر را تا بیت دوم بنویسید.

علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را!

.....

۱۴ از متن درس «خسرو» برای هریک از انواع جمله، نمونه‌های مناسب بیابید.

۱۵ کدام نوع لحن برای خوانش شعر «بوی گل و ریحان‌ها» مناسب است؟ چرا؟

۱۶ کدام بخش از متن درس، به مفهوم آیه شریفه «و مَكْرُوا وَاَللّٰهُ خَيْرُ الْمَاكِرِيْنَ» (آل عمران، آیه ۵۴) اشاره دارد؟

۱۷ به چه دلیل نویسنده معتقد است که: «مَثَلُ قرآن، مثل آب روان است.»؟

۱۸ قبانی در این بخش از شعرش بر چه نکته‌ای تأکید دارد؟

«ای که ردای حسینی بر دوش داری / و خورشید کربلا را در بر داری ...»

۱۹ در متن زیر نویسنده بر چه چیزی تأکید دارد؟

«برای من «خواندن» اینکه شن ساحل‌ها نرم است، بس نیست؛ می‌خواهم پاهای برهنه‌ام این نرمی را حس کنند؛ به چشم من، هر شناختی که مبتنی بر احساس نباشد، بیهوده است.»

۲۰ عبارت زیر را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی کنید:

آسمان را دیده‌ام که در انتظار سپیده‌دم می‌لرزید. ستاره‌ها، یک‌یک، رنگ می‌باختند و چمنزارها غرق در شبنم بودند.